

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
LIETUVIŲ KALBOS RAŠYBA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: lekt. Laimutis Laužikas	VU Filologijos fakulteto Lietuvių kalbos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
<i>pirmoji</i>	<i>Pasirenkama, lietuvių filologijos ir kitų kryptių studijos</i>

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
<i>Kontaktinė (auditorinė) ir savarankiškas darbas</i>	<i>Rudens</i>	<i>Lietuvių kalba</i>

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	32	98

Dalyko (modulio) tikslas		
Per šio dalyko studijas ugdomas analitinis ir kritinis mąstymas, gebėjimas analizuoti, kalbinę medžiagą, išvėlgti sąsajas ir vertinti informaciją, kalbinius reiškinius ir kt. Suteikiama esminių kalbotyros žinių ir gebėjimų: mokoma suvokti kalbą kaip reiškinį. Siekiama gilinti lietuvių kalbos sistemos supratimą ir analizę. Skatinamas nusiteikimas mokytis ir siekti kokybės: gebėjimas vertinti kokybę ir noras nuolat tobulėti.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- gebės analizuoti reiškinius, išvėlgti sudėtinės dalis ir ryšius tarp jų;	problemnis dėstymas, konkrečių šaltinių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	kontroliniai darbai, darbas per pratybas, egzaminas
- gebės kelti probleminius klausimus ir aktyviai dalyvauti diskusijoje	problemnis dėstymas, konkrečių šaltinių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	kontroliniai darbai, darbas per pratybas, egzaminas
- įgis žinių apie lietuvių kalbos sistemą	problemnis dėstymas, konkrečių šaltinių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	kontroliniai darbai, darbas per pratybas, egzaminas
- žinos, supras ir gebės tinkamai vartoti bei aiškinti pagrindines kalbotyros sąvokas ir terminus	problemnis dėstymas, konkrečių šaltinių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	kontroliniai darbai, darbas per pratybas, egzaminas
- gebės aprašyti, analizuoti ir aiškinti lietuvių kalbos (ir kitų kalbų) reiškinius gramatikos požiūriu, vartodami atitinkamą terminiją ir taikydami atitinkamus metodus	problemnis dėstymas, konkrečių šaltinių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	kontroliniai darbai, darbas per pratybas, egzaminas

	užduočių atlikimas	
--	--------------------	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadinis kontrolinis darbas.				2			2		
2. Įvadinio kontrolinio darbo aptarimas. Rašybos (ortografijos) sąvoka. Grafema. Grafemos ir fonemos santykis. Grafemų variantai (alografai). Dabartinės lietuvių kalbos ortografijos principai. Fonetinis, morfologinis ir tradicinis ortografijos pagrindas.				2			2	6	Skaitiniai: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> , p. 5-14; <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 15-36; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 6-11; Praktinės rašybos užduotys
3. Balsinės grafemos. Alografai <i>y, ū</i> ; jų santykis su <i>i, u</i> . Šių alografų vartojimas išvestiniuose žodžiuose.				2			2	6	Skaitiniai: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> , p. 15-24; <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 21-26; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 12-16, 24-26; Praktinės rašybos užduotys
4. Balsinės grafemos. Alografai <i>q, e, i, u</i> žodžių šaknyse; jų santykis su padėtinio ilgumo balsiais.				2			2	6	Skaitiniai: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> , p. 31-37; <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 21-26; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 12-16; Praktinės rašybos užduotys
5. Priebalsinių grafemų žymėjimas jų sandūros, supanašėjimo ir susiliejo atvejais.				2			2	6	Skaitiniai: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> , p. 38-45; <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 27-36; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 19-22; Praktinės skyrybos užduotys
6. Grafema <i>j</i> lietuviškuose ir tarptautiniuose žodžiuose bei išvestinėse formose.				2			2	6	Skaitiniai: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> , p. 48-50; <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 27-36; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 19-

								22, 34; Praktinės rašybos užduotys
7. Žodžių rašymas kartu ir atskirai.			2			2	12	Skaitiniai: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> , p. 54-68; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 37-54; Praktinės rašybos užduotys
8. Savarankiškas žinių sisteminimas ir pasirengimas kontroliniam darbui. Kontrolinis darbas.			2			2		Per ankstesnes pratybas atliktų užduočių ir skaitytos literatūros peržvalga.
9. Kontrolinio darbo ir su juo susijusios problematikos aptarimas.			2			2	6	
10. Žodžių atskyrimas brūkšneliu.			2			2	6	Skaitiniai: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> , p. 183-192; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 54-60; Praktinės rašybos užduotys
11. Žodžių kėlimas, trumpinimas, ortografinės santrumpos.			2			2	6	Skaitiniai: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> , p. 165-182; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 72-81; Praktinės rašybos užduotys
12. Įvairių pavadinimų rašyba: didžiųjų grafemų vartojimas, kabutės			2			2	6	Skaitiniai: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> , p. 71-139 <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 60-71; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> http://www.vlkk.lt/aktualiausios-temos/rasyba/ Praktinės rašybos užduotys
13. Nelietuviškų tikrinių vardų rašyba.			2			2	12	Skaitiniai: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> , p. 140-164; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 81-89; http://www.vlkk.lt/aktualiausios-temos/asmenvardziai Praktinės rašybos užduotys
14. Rašybos dalykų kaitos galimybės ir tendencijos.			2			2	6	Anksčiau skaitytos literatūros peržvalga. Praktinės rašybos užduotys
15. Savarankiškas žinių sisteminimas ir pasirengimas kontroliniam darbui.			2			2	6	Per ankstesnes pratybas atliktų užduočių ir skaitytos literatūros peržvalga. Praktinės rašybos užduotys

16. Kontrolinio darbo ir su juo susijusios problematikos aptarimas.				2			2	8	
Iš viso				32			32	98	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas; minimalus išlaikymo slenkstis – 45% taškų, praleidus daugiau nei 1/3 užsiėmimų neleidžiama laikyti egzamino ir kartojamas kursas.			
I kontrolinis darbas	50	Kurso vidurys	I kontrolinį darbą sudaro rašybos testas. Užduotys vertinamos dešimtbalė sistema (10 balų – 91–100% gerai atliktų užduočių; toliau balai kinta kas 10%), vėliau balai sumuojami ir verčiami pažymiu [maksimaliai galima surinkti iki 10 balų, bet sudėjus rezultatus su II kontrolinio darbo rezultatu ir padalinus iš 2 (kontrolinių darbų skaičiaus), tai sudaro ne daugiau kaip 50% galutinio vertinimo].
II kontrolinis darbas	50	Kurso pabaiga	II kontrolinį darbą sudaro rašybos testas. Užduotys vertinamos dešimtbalė sistema (10 balų už 91–100% gerai atliktų nustatytos imties užduočių; toliau balai kinta kas 10%), vėliau balai sumuojami ir verčiami pažymiu [maksimaliai galima surinkti iki 10 balų, bet sudėjus rezultatus su I kontrolinio darbo rezultatu ir padalinus iš 2 (kontrolinių darbų skaičiaus), tai sudaro ne daugiau kaip 50% galutinio vertinimo].
Darbas per seminarus	Papildomai iki 20	Kurso pabaiga	Iki 2-jų balų: aktyviai dalyvauja diskusijose, tinkamai atsako į klausimus, tinkamai formuluoja mokslo problemas ir klausimus auditorijai, tinkamai atlieka praktines užduotis. Iki 1-o balo: dalyvauja diskusijoje, tinkamai atsako į užduodamus klausimus, tinkamai atlieka praktines užduotis. 0 balų: lanko seminarus, tačiau beveik nedalyvauja diskusijoje. Už darbą per seminarus galimais surinkti taškais koreguojamas kontrolinių darbų vertinimas:
Dalyko vertinimas kaupiamasis: pažymys susideda iš dviejų rašto darbų vertinimų ir darbo per seminarus vertinimo. Praleidus 33% seminarų, be pateisinamos priežasties nerašius I kontrolinio darbo, nebeleidžiama rašyti II kontrolinio darbo ir gauti bendrą egzamino įvertinimą.			

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
	2022	<i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i>		www.vlkk.lt
		<i>Lietuvių kalbos komisijos nutarimai (rašyba)</i>		www.vlkk.lt
		<i>Kalbos komisijos ir Granatikos, rašybos ir skyrybos pakomisės rekomendacijos</i>		www.vlkk.lt
	2004	<i>Dabartinės lietuvių kalbos žodynas</i>		Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla
Ambrasas V. (red.) ir kt.	1997	<i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i>		Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla
Papildoma literatūra				
Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.)	1992	<i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba (rašyba)</i>	p. 12-125.	Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla

Aldona Paulauskienė	1994	<i>Lietuvių kalbos morfologija. Paskaitos lituanistams</i>		Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla
Virginija Vasiliauskienė	2002	<i>Probleminiai lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos aspektai</i>	p. 5-48, 118-142	Vilnius, „Homo liber“
Kazys Gaivenis	1990	<i>Kalbotyros terminų žodynas</i>		Vilnius, Šviesa
Kazys Morkūnas (sud.)	1999	<i>Lietuvių kalbos enciklopedija</i>		Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla
Albertas Ružė	1999	<i>Lietuvių kalbos rašyba</i>		Kaunas: Aesti

ATNAUJINTA 2023 11 16